

der her ansættes, er for lang. Man har en Bestemmelse i Fabriklovens § 10, der forbyder at anvende unge Arbejdere under 18 Aar til Natarbejde, og det er denne Bestemmelse, man her dispenserer fra i § 4. Jeg har ikke noget imod, at man dispenserer fra denne Bestemmelse, fordi disse unge Arbejdere skulle lære dette Fag, og det derfor er nødvendigt, at de komme til at arbejde paa den Tid af Døgnet, hvor Virksomheden er i Gang. Denne Dispensation er derfor nødvendig for deres faglige Uddannelse. Men det forekommer mig, at naar man fastsætter Arbejdstiden for disse unge Arbejdere, maa det være under Hensyn til de Principper, der være fremme, da Bestemmelsen i Fabriklovens § 10 blev fastsat, nemlig det Hensyn, at man anser Natarbejde for sundhedsfarligt for unge Mennesker. Der maa derfor være god Anledning til ved denne Lov for disse unge Mennesker mellem 16 og 18 Aar, der beskæftiges ved Natarbejde, at gennemføre den 8 Timers Arbejdsdag. Det vil af Hensyn til deres Sundhed vist være fuldt forsvarligt at gøre dette. Jeg kan saaledes henvise til, at man andre Steder har gennemført saadanne særlige Bestemmelser. Man har saaledes i Tyskland en Bestemmelse, som paabyder, at Lærlinge i det første Aar af Læren skulle arbejde 2 Timer mindre end de voksne Arbejdere, og i det andet Aar en Time mindre end disse. Dette beviser, at man andre Steder har taget Hensyn til, at det er unge Arbejdere, der skulle arbejde om Natten. Jeg synes ogsaa, det er rigtigt at tage dette Hensyn her, og det saa meget mere som man i adskillige Bedrifter, hvor der kun beskæftiges voksne Arbejdere, har indført en Arbejdstid af 8 Timer, hvor Virksomheden holdes i Gang om Natten. Jeg vil henstille denne Tanke til det eventuelle Udvalgs velvillige Overvejelse.

Hvad angaar Hovedbestemmelsen i Lovforslagets §§ 5 og 6, der omhandler en ugentlig samlet Arbejdsfrihed for alle Arbejdere, der beskæftiges i Bagerier, ser jeg saaledes paa denne Bestemmelse, at den snarere er et Tilbageskridt end et Fremskridt fra de bestaaende Forhold. Det er saaledes nu, at vi her i København og paa Frederiksberg have indført en ugentlig samlet Arbejdsfrihed paa 36 Timer, medens Lovforslaget her kun fastsætter en ugentlig samlet Hviletid paa 24 Timer. Det er altsaa en betydelig Forringelse af de Forhold, der allerede ved frivillig Overenskomst ere indførte. Men jeg antager ogsaa, man skal forstaa Lov-

forslaget saaledes, at dette er det mindste Maal af Frihed. Hvis man ikke forstaa Lovforslaget saaledes, vil det meget nemt komme til at udøve en forringende Virkning paa de Vilkaar, som adskillige Arbejdere allerede have opnaaet. Det samme, jeg omtalte her for Københavns Vedkommende, mener jeg ogsaa bør gælde for Provinserne og Landet, at man nemlig maa betragte den samlede ugentlige Hviletid, der omtales for Provinserne — fra Kl. 12 Søndag Middag til Mandag Kl. 4 om Morgenen —, som den mindste Frihed, der tilstaa disse Arbejdere. — I øvrigt vil jeg af Hensyn til de Bestemmelser, som findes i § 4, og som paa forskellig Maade beskytte den unge Arbejder, tillade mig at anbefale det foreliggende Lovforslag til videre Fremme.

Holger Petersen: Den foreliggende Sag har for mig den særlige Interesse, at den er en Udvikling af Fabrikloven af 11. April 1901, i hvis Behandling her i Landstinget jeg tog Del. Siden da er der gaaet henimod 4 Aar, og det er en Selvfølge, at en Lov af en saa indgribende Natur paa Industriens og Haandværkets Omraade ikke kan være bleven modtagen med udelte Glæde. Der stilles og er stillet i mange Retninger saa store Krav baade til Ombygning af Fabrikker, til ny Bygning af Fabrikker og til indvendige Forandringer paa Værksteder og i Fabriklokaler, at det selvfølgelig har været med en hel Del Betæneligheder, at de paagældende Virksomheder have modtaget denne Lov. Jeg tror dog at kunne sige, at saaledes som den har virket, vil man i det store og hele kunne føle sig nogenlunde tilfreds. Kun paa et enkelt Punkt ser man med ganske overordentlig Betænelighed Fremtiden i Møde. Dette gælder om Fabriklovens § 23, der giver Bestemmelse om Arbejdsraadets Oprettelse. Der ytrede sig her ved Lovens Behandling i Tinget adskillig Betænelighed ved dette Arbejdsraad, men den daværende Indenrigsminister lagde overordentlig Vægt paa, at det blev oprettet. Man havde i Folketinget opstillet Kravet om et Arbejdsraad, og han sagde, at han ved at gaa ind paa dette havde opnaaet forskellige Indrømmelser. I det foreliggende Lovforslags § 12 omtales ogsaa Arbejdsraadet. Der staar nemlig: „Indenrigsministeren kan efter Arbejdsraadets Indstilling udstede et Regulativ, indeholdende Bestemmelser om, hvilke Fordringer der skulle stilles til Bagerier og Konditorier med Hensyn til